

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2008/3431
Karar No : 2010/5970

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri

Emekçileri Sendikası

Korkutreis Mh. Yeşilirmak Cd. No:12 K:2

Maltepe/ ANKARA

Karşı Taraf : Zeytinburnu Belediye Başkanlığı Zeytinburnu/ İSTANBUL

Vekili : Av. Ahmet Balbay, Aynı yerde

İsteğin Özeti : İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 30.10.2007 günlü, E:2006/2115, K:2007/2541 sayılı kararının dilekçede yazılı nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Temyizi istenen kararın usul ve kanuna uygun olduğu, ileri sürülen nedenlerin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesine uymadığı, bu nedenle istemin reddi gerekeceği yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Aydın Kurtuluş

Düşüncesi : İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından anılan kararın onanması gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı : Güi Filiz E. Asiantaş

Düşüncesi : Dava, Zeytinburnu Belediye Başkanlığı'nca uygulamaya konulan parmak izinden tanıma yöntemini içeren personel devam ve kontrol sistemi kapsamında Belediye'de görev yapan tüm memurların parmak izlerinin alınması uygulamasından vazgeçilmesi yolunda yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddi yolundaki idare mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

Anayasa'nın 20. maddesinde, herkesin özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu; adli soruşturma ve kovuşturmanın gerektirdiği istisnalar dışında bunların gizliliğine dokunulamayacağı açıklanmış, 13. maddesinde de, temel hak ve hürriyetlerin, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabileceği vurgulanmıştır.

22.5.2004 günlü ve 25449 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 5170 sayılı Yasanın 7. maddesiyle Anayasanın 90. maddesinde değişiklik yapılarak maddenin son fıkrasına, "usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır" cümlesi eklenmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2008/3431
Karar No : 2010/5970

Birleşmiş Milletler Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesinin 17 inci maddesinde ; hiç kimsenin özel hayatına,ailesine,evine ya da haberleşmesine keyfi ya da yasadışı olarak müdahale edilemeyeceği,hiç kimsenin şeref ve itibarına yasal olmayan tecavüzlerde bulunulamayacağı,herkesin bu gibi müdahalelere ya da tecavüzlere karşı yasalarca korunma hakkının bulunduğu belirtilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin "Özel yaşamın ve aile yaşamının korunması" başlıklı 8. maddesinde de; herkesin,özel ve aile yaşamına,konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilme hakkına sahip olduğu; bu hakların kullanılmasına resmi bir makamın müdahalesi demokratik bir toplumda ancak milli güvenlik,kamu güvenliği,ülkenin ekonomik refahı,düzenin korunması,suçların önlenmesi,sağlığın veya ahlakın ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olduğu ölçüde ve yasayla mümkün olabileceği öngörülmüştür.

Mevzuatımızda kamu görevlilerinin mesaiye devam durumlarının kontrolü konusunda ayrıntılı bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.Bu nedenle Anayasa'nın 90.maddesi ve anılan maddede yargı organlarını da bağlayıcı şekilde yapılan değişiklik sonrasında oluşan son hukuki durum karşısında, BM Siyasi ve Medeni Haklar Uluslararası Sözleşmesinin ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ilgili hükümlerinin bu uyuşmazlıkta esas alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gerek Anayasamızda gerekse ulusal üstü mevzuatta "Özel hayatın gizliliği" hakkının sınırlanabilmesi için "yasallık" ilkesi şart koşulmuş olup bu ilke ile birlikte,sınırlamanın meşru bir amaç için yapılması,müdahalenin demokratik toplumda gerekli olması,orantılı olması,müdahaleyi gerekli kılmak için gösterilen gerekçenin uygun ve elverişli olması da şart olarak görülmüştür.

Uyuşmazlık konusu olayda; davacı sendika üyelerinin de aralarında bulunduğu Zeytinburnu Belediye Başkanlığı'nda görev yapan tüm memurların mesaiye devamlarının kontrolünün parmak izlerinin kayıt altına alınarak parmak izlerinin kullanılması suretiyle sağlandığı, anılan uygulamadan vazgeçilmesi yolunda yapılan başvurunun zımnen reddi üzerine de görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuatın değerlendirilmesinden ,bireyin rızası olmadan parmak izinin alınması,uygulamanın yasal dayanağının bulunmaması, bu uygulamanın idare ajanları yerine bu işi yüklenen firma çalışanlarınca yapılıyor olması,toplanan verilerin ileri de başka bir şekilde kullanılmayacağına dair bir güvencenin bulunmaması gözönüne alındığında, "özel hayatın gizliliği" hakkı kapsamında bulunduğu anlaşılan ve kişisel bir veri olan"parmak izinin" kamusal alanda da olsa işe gidiş-gelişlerin kontrolünün yapılması amacıyla kullanılması yolundaki uygulamanın hukuka, kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu itibarla, davacı sendika tarafından davalı Belediye'de görev yapan tüm memurların işe gidiş-gelişlerinde parmak izlerinin alınması uygulamasından vazgeçilmesi yolunda yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali gerekirken mahkemece davanın reddi yolunda verilen kararda hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyize konu İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

Dava, davacı sendika tarafından, davalı idarede memurların parmak izinin alınması ve parmak izinin işe geliş ve gidiş kontrollerinde kullanılması uygulanmasına son verilmesi için yapılan 27.2.2006 günlü başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemi ile açılmıştır

İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 30.10.2007 günlü, E:2006/2115, K:2007/2541 sayılı kararla, davalı idarede çalışanların, işe girerken işe geliş ve gidiş saatlerine uymayı kabul ederek işe girdiklerini, işverenin de işinin düzeni ve verimliliği için insan onurunu zedelemeyecek her türlü teknoloji ile tüm halka hizmet ve zamanında en verimli hizmeti sunmakla mükellef olduğu dikkate alınırca, söz konusu uygulamadan tüm toplumun yararı olduğu gibi kurumları maksimum verim elde etmenin yanı sıra kimlik kartı gibi sürekli yenilenen maliyetlerden de kurtardığı, bu durumda, davalı idare memurlarının işe geliş ve gidiş kontrolleri için parmak izi alınması ve parmak izinin işe geliş ve gidiş kontrollerinde kullanılması uygulamasının kaldırılması isteminin zımnen reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesi ile dava reddedilmiştir.

Davacı, İdare Mahkemesi kararının hukuk ve usule uygun olmadığını öne sürmekte ve temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idare tarafından 1.10.2004 tarihinden itibaren parmak izinden tanıma yöntemini içeren personel devam kontrol sisteminin uygulandığı, davacı sendika tarafından yapılan 27.2.2006 günlü başvuru ile, davalı idaredaki memurların parmak izinin alınması ve parmak izinin işe geliş ve gidiş kontrollerinde kullanılması uygulanmasına son verilmesi yolundaki talebin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemi bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

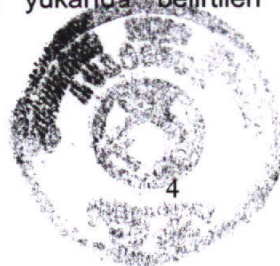
Anayasanın "Temel Hak ve Hürriyetlerin Niteliği" başlıklı 12. maddesinde; "Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder." hükmüne, "Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması" başlıklı değişik 13. maddesinde, "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2008/3431
Karar No : 2010/5970

Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." hükmüne, "Özel Hayatın Gizliliği" başlıklı değişik 20. maddesinde ise, "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. (Mülga cümle: 03/10/2001 - 4709 S.K./5. md.)(Mülga fıkra: 03/10/2001 - 4709 S.K./5. md.) Milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hakim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kağıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hakim onayına sunulur. Hakim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. (Ek fıkra: 07/05/2010-5982 S.K./2. md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin "Özel Hayatın ve Aile Hayatının Korunması" başlıklı 8. maddesinde, herkesin özel ve aile yaşamına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin "Mahremiyet Hakkı" başlıklı 17. maddesinde de, hiç kimsenin özel ve aile yaşamına, konutuna veya haberleşmesine keyfi veya hukuka aykırı olarak müdahale edilemeyeceği; onuru veya itibarının hukuka aykırı saldırılara maruz bırakılmayacağı, herkesin bu tür saldırılara veya müdahalelere karşı hukuk tarafından korunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 99 ve devam eden maddelerinde Devlet memurlarının çalışma saatleri ile günlük çalışma saatlerinin başlama ve bitme saatlerinin tespitine yönelik düzenlemelere yer verilmiş olmakla birlikte, kamu görevlilerinin mesaiye devam durumlarının kontrolü konusunda ayrıntılı bir yasal düzenleme mevzuatımızda bulunmamaktadır. İdarelerce, gelişen teknolojinin kamu hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülmesini kolaylaştırıcı etki sağlaması amacıyla, kamu kesiminde kullanılmaya başlamasını doğal karşılamak gerekir. Ancak; teknolojinin kullanılarak kişisel verilerin kayıt altına alınması uygulamasının yukarıda belirtilen hükümlere uygun olması gerektiği kuşkusuzdur.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2008/3431
Karar No : 2010/5970

İstanbul Dr. Siyami Ersek Göğüs, Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile İstanbul Bahçelievler Belediyesinde personelin mesai takibinin parmak izi yöntemiyle yapılması uygulamasının ortadan kaldırılması istemiyle ilgililer tarafından İstanbul Valiliği İl İnsan Hakları Kuruluna başvurulduğu, adı geçen Kurul tarafından verilen ve Dairemizin E:2008/3173 numaralı dosyasındaki dava dilekçesi ekinde sunulan 1.4.2005 günlü, 90 sayılı kararda, Sağlık Bakanlığının 19.11.2004 günlü, 19747 sayılı yazılarında "Devlet memurlarının mesaiye devamlılıklarını ispat için parmak izlerine müracaat olunması ancak bir hukuki düzenleme ile açıkça izin verilmesi halinde mümkün olup meri hukukumuzda parmak izi ile mesaiye devam kontrolü yapılmasına izin veren bir hüküm bulunmadığı gerekçesiyle personelin devamlılığını sağlamak için uygulanan parmak izi sisteminin kaldırılmasının uygun olacağı" bildirilmiş olduğundan, anılan Hastane ve Belediyedeki parmak izi uygulamasının hukuka uygun hale getirilmesi veya uygulamadan kaldırılmasına karar verildiği görülmüştür.

Mesai kontrolünün yapılmasında personelin parmak izinden tanıma yönteminden faydalanılması durumunun, temel hak ve hürriyetler içerisinde sayılan özel hayatın gizliliği ilkesi kapsamında kişisel bilgi veya kişisel verilerin alınması kavramları içinde değerlendirilmesi gerekir. Mesai kontrol sisteminin şekli ve içeriği dikkate alındığında, sözü edilen uygulama ile kurumca amaçlanan kamu yararı arasında orantılılık bulunmadığından bu uygulama, anayasal ilke olan ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasanın 13. maddesinde, temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği, değişik 20/3 maddesinde de, kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceğinin belirtildiği, ancak konuyla ilgili bu aşamada yasal bir düzenlemenin yapılmadığı anlaşılmaktadır. Özel yaşamın gizliliğinin korunması ilkesinin, bireyin temel haklarından olması nedeniyle, anayasada ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alındığı açıktır.

Olayda, personelden kişisel veri alınması olan parmak izinden tanıma uygulamasının kamusal alanda da olsa "özel hayatın gizliliği" ilkesi kapsamında bulunduğu anlaşılması karşısında, mesai takibinin parmak izi yöntemiyle yapılmasında, uygulamanın sınırlarını, usul ve esaslarını gösteren bir yasal dayanağının bulunmaması, toplanan verilerin ileride başka bir şekilde kullanılmayacağına dair bir güvencenin mevcut olmaması ve konuyla ilgili İstanbul Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu'nun anılan kararı gözönüne alındığında, yukarıda belirtilen temel haklar ve Anayasal ilkelerle bağdaşmayan dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, dava konusu işlem n iptaline karar verilmesi gerekirken, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2008/3431
Karar No : 2010/5970

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulüyle İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 30.10.2007 günlü, E:2006/2115, K:2007/2541 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Yasa ile değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen nedenler gözetilmek suretiyle yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 30.11.2010 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
A.Çetin	Efser	Erkan	Mevlüt	Namık Kemal
ZÖNGÜR	KOÇAKOĞLU	CANTEKİN	ÇETİNKAYA	ERGANİ
			(X)	

(X) KARŞI OY

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyorum

Üye
Mevlüt ÇETİNKAYA

AK/4.1.2010

T.C.
DANIŞTAY
BEŞİNCİ DAİRE

Esas No : 2013/1712
Karar No : 2013/6404

Kararın Düzeltmesini İsteyen (Davalı) : Zeytinburnu Belediye Başkanlığı
Zeytinburnu/İSTANBUL

Vekili : Av. Ahmet Balbay - Aynı yerde

Karşı Taraf (Davacı) : Tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri
Sendikası

Korkutreis Mah. Yeşilirmak Cad. No:12 Kat:2 Maltepe/ANKARA

İsteğin Özeti : Davacı sendika tarafından, davalı idarede memurların parmak izinin alınması ve parmak izinin işe geliş ve gidiş kontrollerinde kullanılması uygulanmasına son verilmesi için yapılan 27.2.2006 günlü başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddi yolunda İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 30.10.2007 günlü, E:2006/2115, K:2007/2541 sayılı kararın bozulmasına dair Danıştay Onikinci Dairesinin 30.11.2010 günlü, E:2008/3431, K:2010/5970 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Jale Kalay

Düşüncesi : Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince Danıştay Genel Kurulunun 21/12/2012 günlü, E:2012/20, K:2012/20 sayılı Danıştay dava dairesi arasındaki işbölümü kararı sonucu dava dosyasının Danıştay 12. Dairesinden, Dairemize geldiği görülerek işin gereği düşünüldü:

Dava; davacı sendika tarafından, davalı idarede memurların parmak izinin alınması ve parmak izinin işe geliş ve gidiş kontrollerinde kullanılması uygulanmasına son verilmesi için yapılan 27.2.2006 günlü başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 30.10.2007 günlü, E:2006/2115, K:2007/2541 sayılı kararla, davalı idarede çalışanların, işe girerken işe geliş ve gidiş saatlerine uymayı kabul ederek işe girdikleri, işverenin de iş düzeni ve verimliliği sağlarken insan onurunu zedelemeyecek her türlü teknoloji ile zamanında en verimli hizmeti sunmakla mükellef olduğu dikkate alındığında dava konusu uygulamanın tüm toplumun yararına olduğu gibi kimlik kartı gibi sürekli yenilenen maliyetlerden de kurtardığı da göz önüne alındığında parmak izinin işe geliş ve gidiş kontrollerinde kullanılması uygulamasının kaldırılması isteminin zımnen reddine ilişkin işleminde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesi ile dava reddedilmiştir.

Davacının temyiz başvurusu üzerine Danıştay Onikinci Dairesinin 30.11.2010 günlü, E:2008/3431, K:2010/5970 sayılı kararıyla İdare Mahkemesi kararı bozulmuştur.

Davalı idare, dava konusu işleminde hukuka aykırılık bulunmadığını öne sürerek, Danıştay Onikinci Dairesince verilen kararın düzeltilmesi suretiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasını istemektedir.

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi hükmüne uygun bulunduğundan, karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay Onikinci Dairesince verilen 30.11.2010 günlü, E:2008/3431, K:2010/5970 sayılı karar kaldırılarak uyumsuzluğun esasına geçildi:

İdare ve Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin varlığına bağlıdır. İstanbul 3. İdare Mahkemesince verilen 30.10.2007 günlü, E:2006/2115, K:2007/2541 sayılı karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan davacı üzerinde bırakılmasına, 03/10/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Mustafa B.
KILIÇHAN

Üye
Bedrettin
İŞILDAK

Üye
Resul
ÇOMOĞLU

Üye
Oktay
AYDIN

Üye
Mehmet
KÜÇÜKGÖZ